

Spørgsmaal som Valgprogram ved de næste Valg; heller ikke denne Tanke kan jeg tiltræde. Jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa § 100 i vor Grundlov; den stiller Appel til Folket i Udfigt, og jeg troer, denne Appel stilles i Udfigt for Ting, som ere af langt mindre Bigtighed end den foreliggende Sag. Er der i det danske Folk en Majoritet for, at denne Sag ordnes paa samme Maade, som den nuværende Rigsdag vil ordne den paa, saa tabe vi kun denne Lov for et Aar ved nu ikke at vedtage den, thi den vil da med Lethed kunne sættes igjennem næste Aar, og skulde jeg da atter have den Ære at være Medlem af denne Forsamling, og det viser sig at være Majoriteten af Folkets Villie at faae Loven, som den nu er, saa skal jeg ikke med et eneste Ord imødegaae den. Min Hovedtanke er som sagt den, at jeg ikke paa nogen Maade kan troe, at den Mening, som gjør sig gjældende hos det høitærede Things Majoritet, ogsaa er tilstede i hele Folkets Majoritet. Jeg har ogsaa en anden, vel noget underordnet, Grund, men som dog for sig har nogen Bægt, til at modsætte mig Loven. Den Maade, hvorpaa man her vil beskætte Brændeviinshandelen og de Varer, som dermed staae i Forbindelse, kan jeg heller ikke erkende for at være rigtig, thi det er fortrinnsviis at beskætte den arbejdende og fattige Klasse; jeg kan, som sagt, ikke erkende det for at være rigtigt, især da det forekommer mig, at, hvad denne Deel af Befolkningen angaaer, er den allerede i den antydede Retning tilstrækkelig beskattet igjennem Brænderierne. At jeg ikke stemte imod Loven ved dens tredie Behandling her i Thinget var, fordi jeg ikke, ved at nægte den min Stemme, vilde bidrage til muligviis at forhindre, at den kom under Forhandling i Landsthinget, og, skøndt den der er bleven erkendt for at være god med en forholdsviis større Majoritet end her i Thinget, er dette mig dog ikke nok. Jeg kan ikke komme bort fra den Tanke, at man er gaaet noget mindre moderat tilværks, og har taget mindre Hensyn til det Bestaaende, end man pleier ved lignende Leiligheder, og jeg kan heller ikke skjønne, at det Tab, som Landet vil lide derved, at dette Værks Fuldbyrkelse bliver udsat et Aar, skulde

have større Bægt, end det kan opveies ved at høre, hvad det hele Folks Mening er i saa Henseende. Jeg skal derfor stemme imod Loven.

J. A. Hansen: Da jeg var forhindret fra at være tilstede, da denne Lov forelaa til 3die Behandling, skal jeg nu tillade mig at udtale, hvorledes jeg betragter den Afstemning, der nu forestaaer, og hvorledes jeg derved vil stemme. Jeg erkender saa fuldt som Noget, at den nuværende lovbundne Tilstand i Landet angaaende Rørigsdriften er uholdbar og langt fra saaledes, at jeg kunde ønske at bidrage Mit til, at den skulde blive bestaaende en eneste Dag længere. Jeg har derfor gjort, hvad jeg har formaet, ikke alene nu, men i længere Tid, i flere Aar, for at man kunde komme derhen, at faae disse Forhold ordnede paa en mere fri og hensigtsmæssig Maade. Naar jeg nu kaster Diet paa det foreliggende Lovforslag og spørger, hvorvidt det da tilfredsstillende fyldestgjør de Fordringer, som ogsaa ere mine, med Hensyn til en Reform af Rørigsforholdene, saa er det for det Første min Mening, at det indeholder saadanne Bestemmelser i Frihedens Retning, som ere for vidtgaaende. Man gjør ved denne Lov et saa stort Spring fra den nuværende Tilstand til den kommende, at jeg anseer det for at være for stort, og jeg frygter for de Følger, det kan have for Mange, navnlig de Rørigsdrivende, at gjøre et saa voldsomt Spring fremad paa eengang. Dernæst er der, efter min Formening, ved denne Lov ikke taget tilstrækkeligt Hensyn til Kjøbstædernes Eksistens; jeg finder, at man her er især med at vedtage en Lov, der maaffee om flere Aar vil gjøre, at Kjøbstadelendommene ville synke betydelig i Pris og derved svække og ryste Kjøbstædernes Bestaaen. Fremdeles finder jeg, at der i Loven er slaaet en aldeles forkastelig Udskillelse fast mellem Kjøbstad og Landbeboerne med Hensyn til Rettigheden angaaende Brændeviinshandel, ikke saameget forkastelig med Hensyn til den større eller mindre Lethed ved at kunne faae denne Vare, men aldeles forkastelig med Hensyn til det Princip, der ligger til Grund derfor, det nemlig, at man tillader